

STAN PRZYGOTOWANIA

PAŃSTWA

DO SEZONU ZIMOWEGO

2017/2018

RCB

Rządowe Centrum
Bezpieczeństwa

STAN PRZYGOTOWANIA

PANSTWA

DO SEZONU ZIMOWEGO

2017/2018

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE RAPORTU	3
PROGNOZOWANE WARUNKI HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNE	5
DZIAŁANIA ADMINISTRACJI	7
DZIAŁANIA SŁUŻB PODLEGŁYCH MINISTROWI SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI	9
OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA.....	12
BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE, CIEPŁOWNICZE I GAZOWE	14
ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG, TORÓW KOLEJOWYCH, LOTNISK ORAZ PORTÓW	23
REKOMENDACJE/DZIAŁANIA O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU	27

STRESZCZENIE RAPORTU

OCENA ZAGROŻENIA

Według orientacyjnej prognozy sezonowej IMGW na okres grudzień 2017 – luty 2018, warunki atmosferyczne zbliżone będą do przeciętnych. **Należy spodziewać się zagrożeń typowych dla sezonu zimowego**, takich jak: zgony z powodu wychłodzenia organizmu, lokalne awarie sieci energetycznych, ciepłowniczych i kanalizacyjnych oraz utrudnienia w przejezdności szlaków komunikacyjnych. Poziom wody w rzekach północnej Polski będzie utrzymywał się w strefie wysokiej.

OCENA PRZYGOTOWANIA ADMINISTRACJI DO ZAGROŻEŃ SEZONU ZIMOWEGO

Według informacji przekazanych do RCB, **administracja publiczna jest przygotowana do sezonu zimowego**. W poszczególnych obszarach zidentyfikowano jedynie jednostkowe problemy wymagające rozwiązania. Wojewodowie odbyli bądź planują zwołanie **posiedzeń Wojewódzkich Zespołów Zarządzania Kryzysowego**, których tematem jest podsumowanie stanu przygotowań do zimy, w tym stanu przygotowania dróg, dostaw energii elektrycznej, pomocy osobom bezdomnym. **Służby podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji są gotowe do realizacji zadań w warunkach zimowych**, a w sytuacji pojawiających się zagrożeń będą je realizować zgodnie z wewnętrznymi procedurami.

STAN PRZYGOTOWANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Zaktualizowano listę potencjalnych miejsc, w których mogą tworzyć się zatory na rzekach, co może stwarzać zagrożenie powodziowe. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej nie otrzymał informacji z regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW) o ewentualnych uszkodzeniach obiektów piętrzących będących w ich administracji, mogących spowodować istotne zagrożenie dla bezpiecznego przeprowadzenia wód i lodu w okresie zimowym. Część obiektów o niedostatecznym stanie technicznym lub znajdujących się w trakcie remontów jest czasowo wyłączona z eksploatacji. Na zbiornikach posiadających retencję powodziową przygotowane zostaną odpowiednie rezerwy. Lodołamacze będące własnością RZGW (20 jednostek) i prywatnego armatora (1 jednostka) są na końcowym etapie przygotowania do nadchodzącego sezonu zimowego.

STAN ZABEZPIECZENIA ENERGETYCZNEGO, CIEPŁOWNICZEGO I GAZOWEGO

Administracja oraz odpowiednie instytucje są przygotowane do reagowania w przypadku ewentualnych awarii. Stan przygotowania krajowego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną do okresu zimowego 2017/2018 należy ocenić jako prawidłowy (ewentualne przejściowe pogorszenie bilansu mocy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego /KSE/ powinno zostać zniwelowane przez prowadzone działania zaradcze). **Stan przygotowania PSE w obszarze dotyczącym linii i stacji elektroenergetycznych jest właściwy.** W celu minimalizacji skutków awarii, wskazane jest monitorowanie sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania groźnych dla sieci zjawisk i możliwie szybkie wdrożenie odpowiednich procedur, a także informowanie mieszkańców o możliwych utrudnieniach oraz przewidywanych przerwach w dostawie energii, ciepła lub gazu.

17 października br. Prezes Rady Ministrów powołała zespół roboczy w ramach Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, który ma za zadanie monitorować zapasy i dostawy węgla kamiennego dla elektrowni oraz zidentyfikować zagrożenia w przypadku ewentualnego ich ograniczenia (niedobory mogą wystąpić z powodu trudności w dostawach węgla kolejną).

STAN PRZYGOTOWANIA DO ZIMOWEGO UTRZYMANIA SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH

Podmioty odpowiedzialne za utrzymanie dróg, infrastruktury kolejowej, a także transportu lotniczego i morskiego działają zgodnie z przyjętymi na zimę procedurami. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przygotowała sprzęt i magazyny z materiałami, służące do zimowego utrzymania dróg krajowych. Aby zapewnić zimowe utrzymanie infrastruktury kolejowej, spółki grupy PKP przystąpiły do przygotowania niezbędnego sprzętu do odśnieżania, zagwarantowania personelu do robót zimowych oraz pociągów sieciowych. Zarządy portów lotniczych potwierdziły przygotowanie organizacyjne, materiałowe oraz sprzętowe do sezonu zimowego. Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie, zgodnie z zakresem odpowiedzialności terytorialnej, zawarły lub w najbliższym czasie podpiszą stosowne umowy na lodołamanie przez holowniki portowe w celu przeciwdziałania zalodzeniu torów podejściowych, torów wodnych i kanałów portowych.

PRZYGOTOWANIE DO WSPARCIA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH

Województwa poinformowały, że są przygotowane do udzielania pomocy osobom bezdomnym i potrzebującym oraz do zapewnienia funkcjonowania placówek oświatowych. Planowane są działania informacyjne o występujących i prognozowanych groźnych zjawiskach pogodowych oraz zasadach bezpiecznego postępowania w sezonie grzewczym.

PROGNOZOWANE WARUNKI HYDROLOGICZNO- METEOROLOGICZNE

Według orientacyjnej prognozy IMGW¹ na okres **grudzień 2017 – luty 2018** średnia sezonowa temperatura kształtować się będzie powyżej normy, natomiast sezonowa suma opadów przewidywana jest w normie. W podziale na miesiące, podstawowe parametry atmosferyczne prognozowane są następująco:

- grudzień 2017: średnia miesięczna temperatura powyżej normy, miesięczna suma opadów w normie;
- styczeń 2018: średnia miesięczna temperatura powyżej normy, miesięczna suma opadów w normie;
- luty 2018: średnia miesięczna temperatura powyżej normy, miesięczna suma opadów w normie².

Nie prognozuje się bardzo silnych mrozów i ekstremalnych opadów śniegu.

Zgodnie z orientacyjną prognozą sezonową IMGW, wyjściowy stan warunków hydrologicznych w dorzeczu Wisły i Odry uклада się w strefie wody średniej i wysokiej, a w dorzeczach Przymorza głównie wysokiej. Na początku sezonu zimowego należy spodziewać się utrzymania na większości rzek zbliżonych poziomów wody. W rzekach północnej części kraju miejscami mogą wystąpić przekroczenia stanów ostrzegawczych lub alarmowych. W listopadzie nie jest prognozowane tworzenie się zjawisk lodowych na rzekach ani wystąpienie gwałtownych ulew, ewentualne dalsze wzrosty poziomu wody mogą być spowodowane przez częste w tej porze roku kilkudniowe niewielkie opady. W **grudniu** przewiduje się wahania stanów wody z tendencją spadkową, w **styczniu** możliwe są lokalne wzrosty stanów wody związane z okresowym pojawianiem się i zanikaniem zjawisk lodowych. W rzekach południowo-zachodniej i południowej części kraju prognozowane są wzrosty stanu wody związane z okresowym topnieniem pokrywy śnieżnej. W **lutym** spodziewane są wahania i dalsze wzrosty stanu wody do strefy wody wysokiej związane ze spływem wód roztopowych oraz zanikaniem zjawisk lodowych. W ciągu całego okresu prognostycznego, w przypadku wystąpienia silnego i długotrwałego wiatru z kierunków północnych (zjawisko charakterystyczne dla zimnej pory roku), możliwy jest znaczny wzrost stanów wody na wybrzeżu i w ujściowych odcinkach rzek uchodzących do Bałtyku. Według aktualnej oceny sytuacji hydrologiczno-meteo-

1. Orientacyjna sezonowa prognoza dla Polski na okres grudzień 2017 – luty 2018 z uwzględnieniem prognozy meteorologicznej i hydrologicznej oraz scenariuszy przebiegu sytuacji hydrologicznej opracowana w Centrum Nadzoru Operacyjnego PSHM IMGW-PIB, 3.11.2017 r.

2. W ujęciu statystycznym przedziały wartości normalnych (1981–2010) wynoszą: dla grudnia średnia miesięczna temperatura od -0,9°C do 0,8°C, miesięczna suma opadów od 27 mm do 42 mm; dla stycznia średnia miesięczna temperatura od -2,9°C do 0,2°C, miesięczna suma opadów od 18 mm do 30 mm; dla lutego średnia miesięczna temperatura od -1,9°C do 0,4°C, miesięczna suma opadów od 18 mm do 31 mm.

rologicznej, wystąpienie najniższych stanów wody spodziewane jest na przełomie grudnia i stycznia, natomiast najwyższych w lutym 2018 r. Częściowy spływ wód roztopowych prognozowany jest w lutym. W ogólnym ujęciu warunki hydrologiczno-meteorologiczne powinny być zbliżone do sezonu 2012/2013.

Zagrożenie powodzią roztopową możliwe jest w sytuacji, gdy najpierw wystąpią obfite opady śniegu, a następnie pokrywa śnieżna będzie gwałtownie topnieć przy wzrostach temperatury powyżej zera. Największe prawdopodobieństwo takich zjawisk wystąpi w styczniu i lutym. W grudniu największe zagrożenie będzie stanowić gwałtowny rozwój lub zanik zjawisk lodowych, co może spowodować lokalne podpiętrzenia lub zakłócenia przepływu wody oraz tworzenie się zatorów śryżowych bądź lodowych, szczególnie w dorzeczu Wisły.

Powyższy rozwój sytuacji hydrologicznej nastąpi w przypadku potwierdzenia się sezonowej prognozy meteorologicznej (temperatura powyżej normy, opady w normie). Wystąpienie innych warunków meteorologicznych pociągnie za sobą zmianę warunków hydrologicznych. Pod względem zagrożenia powodziowego najmniej korzystny jest scenariusz wystąpienia niskich temperatur oraz opadów powyżej normy. W takiej sytuacji wzrośnie zagrożenie powodzią roztopową.

Zgodnie z Podsumowaniem wyników prognozy sytuacji hydrogeologicznej w strefach zasilania i poboru wód podziemnych, opracowanym przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną, w przypadku korzystnych warunków meteorologicznych (scenariusz zbliżony do prognozy sezonowej IMGW: sumy opadów wyższe/równe od średniej z wielolecia i temperatury powietrza pozwalające na infiltrację wód przez strefę aeracji), zjawisko niżówki hydrogeologicznej (występującej w płytkich poziomach wodonośnych o zwierciadle swobodnym) może wystąpić jedynie w północnej części województwa mazowieckiego w grudniu 2017 r. i styczniu 2018 r., natomiast w lutym 2018 r. na obszarze kraju nie prognozuje się wystąpienia niżówki hydrogeologicznej³. Prognozowana sytuacja hydrogeologiczna w okresie grudzień 2017 – luty 2018 przewiduje stan, w którym ze względu na naturalne wahania poziomu wód podziemnych nie pojawią się trudności w zaopatrzeniu w wodę z komunalnych i przemysłowych ujęć wody podziemnej, a problemy w ujmowaniu pierwszego poziomu wodonośnego przez płytkie indywidualne studnie gospodarskie, jeśli się w ogóle pojawią, będą miały charakter jedynie lokalny.

3. W przypadku wystąpienia niekorzystnych warunków meteorologicznych (sumy opadów niższe od średniej z wielolecia) niżówka hydrogeologiczna wystąpi od grudnia 2017 r. do lutego 2018 r. w północnej części województwa mazowieckiego i wschodniej części województwa lubelskiego. Na wskazanych obszarach lokalnie prognozowane zjawisko może stać się przyczyną utrudnionego zaopatrzenia w wodę z płytkich ujęć wód podziemnych (indywidualne studnie gospodarskie ujmujące płytkie wody podziemne z pierwszego poziomu wodonośnego).

DZIAŁANIA ADMINISTRACJI

Według informacji przekazanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, wojewodowie realizują działania w zakresie:

- zapewnienia funkcjonowania:
 - » pomocy społecznej [ze szczególnym uwzględnieniem: pomocy dla osób samotnych, w podeszłym wieku i bezdomnych, opracowania zaleceń dla jednostek organizujących pomoc społeczną, organizacji działań informacyjnych dla osób potrzebujących pomocy oraz osób (instytucji) mogących udzielić takiej pomocy];
 - » placówek oświatowych (w tym: ogrzewanie placówek, organizacja zapewnienia ciepłego posiłku dla dzieci, dowozu dzieci i młodzieży do szkół);
- akcji prewencyjnych i informacyjnych w zakresie bezpiecznego postępowania w sezonie grzewczym;
- akcji informacyjnych dotyczących przypominania o obowiązku usuwania zalegającego na dachach budynków śniegu oraz nawisów lodowych oraz, w związku z możliwością występowania silnego wiatrów, przeprowadzania dodatkowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych;
- przeciwdziałania zagrożeniom związanym z intensywnymi opadami śniegu ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkopowierzchniowych;
- utrzymania gotowości urządzeń (obiektów) hydrotechnicznych do funkcjonowania w warunkach zimowych oraz koordynacji przeciwdziałania tworzeniu się zatorów lodowych;
- dokonania przeglądu materiałów i sprzętu w magazynach przeciwpowodziowych;
- aktualizacji baz danych teleadresowych i sprawdzenia procedur wymiany informacji ze służbami oraz operatorami systemu przesyłowego i dystrybucyjnego energii elektrycznej, ciepła, wody, gazu i łączności:
 - » uruchomienia numerów telefonów/infolinii dla osób potrzebujących i bezdomnych, gdzie będzie można uzyskać informację na temat placówek świadczących pomoc na obszarze danego województwa;
 - » organizacji zimowego utrzymania dróg i infrastruktury kolejowej (w tym w kwestii rozwiązania problemu przebywania na dworcach kolejowych osób bezdomnych).

Wojewodowie planują lub skierowali wystąpienia do starostów oraz prezydentów miast, w których zwracają uwagę na:

- potrzebę przeprowadzenia w razie potrzeby posiedzeń powiatowych zespołów zarządzania kryzysowego z udziałem wójtów gmin i burmistrzów miast położonych na terenie powiatu;
- zapewnienie przez powiatowe centra zarządzania kryzysowego całodobowego przepływu informacji do wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego;

- informowanie ludności o możliwości pogorszenia się warunków pogodowych i niekorzystnych zdarzeniach związanych z okresem zimowym (np. awarie, utrudnienia drogowe) m.in. poprzez wykorzystanie Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO) oraz publikacje ostrzeżeń i zaleceń na stronach internetowych urzędów wojewódzkich, poszczególnych służb i zarządców dróg;
- kontrolowanie warunków bytowych osób objętych pomocą społeczną (niepełnosprawni, osoby niezaradne życiowo i samotne);
- w okresie utrzymywania się niskich temperatur wzmożenie działań prewencyjnych w zakresie patrolowania miejsc przebywania osób zagrożonych zamarznięciem;
- monitorowanie aktualnej i prognozowanej sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania intensywnych opadów śniegu, które mogą spowodować nieprzejezdność dróg. W razie niemożności utrzymania dróg w określonych standardach we własnym zakresie zwrócić się o wsparcie do wojewody;
- przygotowanie do uruchomienia alternatywnej komunikacji w sytuacjach wystąpienia intensywnych opadów śniegu i długotrwałego utrzymywania się niskich temperatur;
- zapewnienie funkcjonowania placówek oświatowych, w tym dowóz dzieci i młodzieży do szkół, ciepłe posiłki w trakcie zajęć lekcyjnych, zapewnienie odpowiedniej temperatury wewnątrz budynków szkolnych i internatów;
- zabezpieczenie miejsc ewakuacji i niezbędnego asortymentu (ciepłe napoje, termosy, jednorazowe kubki) oraz pomocy medycznej podróżnym będącym w stanie zagrożenia i oczekującym na nieprzejezdnych szlakach drogowych lub mieszkańcom miejscowości, do których dojazd został utrudniony;
- egzekwowanie przez straże gminne/miejskie obowiązku odśnieżania chodników i usuwania śniegu z dachów od właścicieli i zarządców nieruchomości.

Przygotowania podejmowane przez **administrację samorządową** odbywają się m.in. w oparciu o zalecenia i wytyczne przekazywane przez Wydziały Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego urzędów wojewódzkich.

Wojewodowie odbyli bądź planują zwołanie posiedzeń wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego dotyczące m.in. długoterminowych prognoz hydrometeorologicznych, stanu przygotowania dróg do sezonu zimowego, dostaw energii elektrycznej oraz pomocy osobom bezdomnym.

Wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego planują szeroko zakrojone akcje informacyjne z wykorzystaniem mediów lokalnych, mediów społecznościowych, stron internetowych, ulotek i plakatów. Zaktualizowano bazy danych o funkcjonujących na terenie województw placówkach udzielających wsparcia osobom bezdomnym i potrzebującym w formie schronienia, posiłku czy odzieży.

DZIAŁANIA SŁUŻB PODLEGŁYCH MINISTROWI SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Służby podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji są gotowe do realizacji zadań w warunkach zimowych, a w sytuacji pojawiających się zagrożeń będą je realizować zgodnie z wewnętrznymi procedurami wynikającymi m.in. z planu zarządzania kryzysowego Komendantów Głównych: Straży Granicznej, Policji i Państwowej Straży Pożarnej.

Komendant Główny Policji polecił Komendantom Wojewódzkim/Stołecznemu Policji podjęcie działań w zakresie:

- nawiązywania aktywnej współpracy z władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocowymi w celu aktualizacji bazy danych adresowo-kontaktowych, które winny być dostępne całodobowo;
- utworzenia i aktualizowania map grupowania się bądź przebywania osób bezdomnych⁴;
- identyfikowania i przekazywania do właściwych ośrodków pomocy społecznej informacji dotyczących osób samotnych, które ze względu na sytuację życiową (podeszły wiek, niepełnosprawność) mogą być szczególnie narażone na skutki działania zimy;
- prowadzenia działań informacyjnych wśród osób bezdomnych i nieporadnych życiowo w zakresie możliwości uzyskania pomocy;
- podejmowania przedsięwzięć, w tym z wykorzystaniem dostępnych kanałów informacyjnych (strony internetowe, współpraca z mediami lokalnymi) mających na celu uwrażliwienie społeczeństwa na negatywne skutki działania niskich temperatur oraz potrzeby i możliwości sygnalizowania poszczególnych przypadków zagrożeń.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej dokonał aktualizacji krajowych zasobów posiadanego sprzętu ratowniczego niezbędnego do prowadzenia działań w przypadku wystąpienia ekstremalnych warunków pogodowych w okresie zimowym. Jednocześnie polecił Komendantom Wojewódzkim PSP podjęcie działań w zakresie:

- organizacji spotkań z przedstawicielami wojewodów odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe. Intencją przedsięwzięcia jest opracowanie wykazu oraz zasad wykorzystania specjalistycznego sprzętu, będącego w dyspozycji zarządców dróg (pojazdy do odśnieżania), a także Straży Granicznej, GOPR, TOPR i innych instytucji

4. Patrole policji w okresie zimowym dokonują kontroli miejsc, w których mogą przebywać osoby narażone na działanie niskich temperatur (opuszczone budynki mieszkalne, ogródki działkowe, altanki, dworce, klatki schodowe, kanały ciepłownicze itp.). W przypadku ujawnienia osób przebywających w tych miejscach, policja oraz inne współpracujące z nią służby (szczególnie straż gminna/miejska) doprowadzają te osoby do noclegowni, schronisk dla bezdomnych lub innych miejsc, w których mogą one otrzymać niezbędną pomoc.

(samochody terenowe, skutery śnieżne i quady) do wsparcia działań ratowniczych, np. dotarcia do osób w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub miejsc trudno dostępnych w warunkach zimowych;

- sprawdzenia stanu przygotowania podległych jednostek organizacyjnych PSP oraz jednostek OSP włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG) w celu podjęcia działań w warunkach zimowych, a także realizacji zadań wynikających z planów zarządzania kryzysowego (w tym zaplanowanie zaopatrzenia lub stałego dostępu do zimowych materiałów pędnych oraz określenie możliwości alternatywnych źródeł ogrzewania strażnic);
- zobowiązania komendantów powiatowych/miejskich PSP do nawiązania kontaktów z samorządami, aby oszacować stopień ich przygotowania do organizacji pomocy humanitarnej dla obywateli, w szczególności:
 - » transportu i dostarczania środków do życia dla ludności w warunkach braku przejezdności szlaków drogowych oraz kolejowych;
 - » zapewnienia zasilania w energię elektryczną dla obiektów ważnych dla funkcjonowania państwa lub dla ochrony życia i zdrowia;
 - » organizacji czasowego zakwaterowania ewakuowanej ludności;
 - » przygotowania i dostarczania gorących napojów oraz posiłków osobom uwięzionym w samochodach/pociągach lub przyjętych na czasowe zakwaterowanie.

Ponadto w ramach wydzielonych sił i środków KSRG (pomoc w ramach ustawowych obowiązków jednostek ochrony przeciwpożarowej poza działaniami ratowniczymi) możliwe są przedsięwzięcia mające na celu udzielenie wsparcia technicznego dla samorządów w zakresie organizowania pomocy humanitarnej dla obywateli, w tym:

1. pomoc w transporcie i dostarczaniu środków do życia dla ludności, do której nie można dotrzeć ze względu na nieprzejezdność szlaków drogowych i kolejowych;
2. pomoc w zapewnieniu zasilania w energię elektryczną za pomocą agregatów prądotwórczych dla obiektów ważnych dla funkcjonowania RP oraz gospodarstw domowych, gdzie występuje ryzyko zagrożenia życia i zdrowia;
3. pomoc przy organizowaniu tymczasowego zakwaterowania ewakuowanej ludności przy wykorzystaniu infrastruktury jednostek ochotniczych straży pożarnych;
4. pomoc w transporcie osób z innych służb, podmiotów i instytucji w celu uruchamiania obiektów ważnych społecznie lub dotarciu do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub miejsc trudno dostępnych w warunkach zimowych;
5. pomoc w przygotowaniu i dostarczaniu gorących napojów dla osób uwięzionych w samochodach/pociągach oraz przyjętych na zakwaterowanie w strażnicach.

Komendant Główny Straży Granicznej realizuje działania polegające przede wszystkim na właściwym przygotowaniu do sezonu zimowego przejść granicznych, a także funkcjonariuszy i sprzętu.

- SG posiada zapasy paliwa zimowego umożliwiające realizację zadań ustawowych w czasie trudnych warunków atmosferycznych. W jednostkach organizacyjnych SG posiadających zbiorniki na paliwo wydawane jest pochodzące z ubiegłorocznych zapasów paliwo przejściowe lub zimowe (po 15 listopada br. tzw. paliwo przejściowe zostanie zastąpione przez zimowe);
- w zakresie transportu morskiego zapewniono ogrzewanie jednostek pływających/poduszkoźców poprzez systemy centralnego ogrzewania, urządzenia grzewcze WEBASTO, HYDRONIC lub podłączenie zasilania grzejników elektrycznych z nabrzeża. Aby zabezpieczyć układy paliwowe, filtry do zasilania silników w mniejszych jednostkach pływają-

cych/poduszkowcach zastosowano zimowy olej napędowy z dodatkiem zapobiegającym wydzielaniu się parafiny. Zapewniono bezpieczne zimowanie jednostek pływających, których kadłuby wykonane są z laminatu (pontony);

- zakupiono ciepłą odzież i obuwie dla pracowników pracujących na zewnątrz;
- w ramach współpracy z wojewodami, w sytuacji wystąpienia silnych mrozów oraz intensywnych opadów śniegu, Komendanci Oddziałów SG w celu ewentualnego wsparcia działań ratowniczych w zakresie dotarcia do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub miejsc trudno dostępnych mogą skierować do wsparcia działań siły i środki placówek oraz dywizjonów SG;
- istnieje możliwość skierowania do działań przez Komendanta Głównego SG dodatkowego nieetatowego pododdziału odwodowego Komendanta Głównego SG lub nieetatowych pododdziałów odwodowych centralnego podporządkowania Komendantowi Głównemu SG.

OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

Zgodnie z informacją przekazaną przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej:

- urządzenia hydrotechniczne poddawane są rocznym kontrolom stanu technicznego (wymaganym przepisami ustawy Prawo budowlane), jak i przeglądom okresowym wykonywanym przed nadejściem zimy i po okresie zimowym. Na podstawie przeglądów podejmowane są decyzje o dalszym użytkowaniu urządzeń;
- aktualnie **nie ma informacji od regionalnych zarządów gospodarki wodnej o ewentualnych uszkodzeniach obiektów piętrzących będących w administracji tych jednostek, mogących spowodować istotne zagrożenie dla bezpiecznego przeprowadzenia wód i lodu w okresie zimowym**. Część obiektów o niedostatecznym stanie technicznym lub znajdujących się w trakcie remontów jest czasowo wyłączona z eksploatacji⁵;
- w skutek tegorocznych wezbrań na Żuławach Elbląskich w znacznym stopniu uległ pogorszeniu stan wałów w okolicach jeziora Drużno. Pomimo zaplanowanych na okres zimowy i wiosenny prac naprawczych należy uznać ten rejon za obszar podwyższonego ryzyka powodziowego i objąć ścisłym monitoringiem;
- wykaz potencjalnych miejsc, w których mogą tworzyć się zatopy, jest na bieżąco monitorowany i aktualizowany przez cały sezon zimowy, a w przypadku pojawienia się zjawisk przygotowywane są komunikaty o ich występowaniu⁶;

-
5. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie poinformował o awarii klapy na jednym z trzech przesęt przelewu stokowego na zbiorniku Tresna. Obecnie kłapa jest wyłączona z eksploatacji, trwają prace naprawcze. Pełna sprawność ma zostać przywrócona do 15 grudnia br. RZGW we Wrocławiu w trakcie kontroli stanu technicznego urządzeń hydrotechnicznych i obwałowań stwierdził brak wymaganego wzniesienia korony obwałowań rzeki Odry w km 275,6 – 281,0; 271,750 – 272,941 i 270,180 – 274,600 (rejon Brzegu Dolnego – woj. dolnośląskie) dla II klasy ważności obiektu, tj. dla przepływu Q0,3%. W związku z powyższym ochrona terenów przyległych będzie ograniczona tylko dla wód miarodajnych Q1%. RZGW posiada dokumentację techniczną na modernizację tych wałów. 24 października br. została podpisana umowa na dofinansowanie modernizacji ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego i ogłoszono przetarg na realizację prac. W ocenie RZGW w Gliwicach miejscem mogącym stwarzać zagrożenie powodziowe pozostaje Przewał Kłodnicki. RZGW w Warszawie w trakcie wiosennych przeglądów stwierdziło uszkodzenia na progu podpiętrżającym (stabilizującym) poniżej stopnia wodnego Włocławek. Pomimo znacznych uszkodzeń progu, stateczność samego stopnia nie jest zagrożona. Na 406 km Wisły (m. Drachalica, woj. lubelskie) występuje erozja brzegu, która powstała na skutek splywu lodu i wód roztopowych w sezonie 2016/2017. Sytuacja zagraża stopie wału przeciwpowodziowego. W związku z tym zostanie wykonana opaska brzegowa zabezpieczająca erozję. Z uwagi na wysoce niewystarczające środki finansowe, jakimi dysponują RZGW na realizację zaleceń wynikających z przeprowadzanych kontroli stanu technicznego (dot. remontów, eliminacji nieprawidłowości poprawiających kondycję budowli), należy liczyć się z tym, że niepodjęcie koniecznych prac na obiektach hydrotechnicznych może w dalszej perspektywie skutkować ich wyłączeniem z eksploatacji.
 6. Należy brać pod uwagę, że wykaz lokalizacji miejsc oraz ich wielkość może ulec zmianie ze względu na dynamiczny charakter procesów zależnych od warunków meteorologiczno-hydrologicznych występujących podczas kształtowania się pokrywy lodowej.

- flota lodołamaczy, którą dysponują RZGW w Gdańsku, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu liczy łącznie 20 jednostek⁷. Ponadto podpisano porozumienie o wynajmie jednej jednostki od armatora przez RZGW w Gdańsku. Lodołamacze przeszły pozytywnie przeglądy techniczne przed sezonem zimowym 2017/2018;
- zimowa osłona przeciwpowodziowa dla Odry, Warty i Noteci prowadzona jest na podstawie corocznie zawieranych porozumień pomiędzy RZGW w Szczecinie, RZGW w Poznaniu oraz RZGW we Wrocławiu, określających zasady współpracy w celu realizacji pogotowia lodowego i akcji lodołamania. 14 września br. podpisane zostało kolejne porozumienie obejmujące okres zimowy 2017/2018;
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie każdorazowo przed sezonem zimowym zawiera porozumienie z wykonawcami robót hydrotechnicznych i regulacyjnych, posiadającymi odpowiedni sprzęt ciężki, w sprawie współdziałania w zakresie zapewnienia swobodnego spływu wód powodziowych i lodów oraz zapobieżenia bezpośrednim skutkom zatorów lodowych na rzekach i potokach będących w administracji RZGW w Krakowie;
- pozostałe RZGW nie zawierają rutynowych umów z firmami zewnętrznymi na usuwanie zatorów, a ewentualne działania podejmowane są w trybie doraźnym w przypadku wystąpienia zagrożenia. RZGW dysponują wykazami firm, z którymi współpracują w przypadku zagrożeń. W sytuacjach ekstremalnych prace mogą być prowadzone w ramach współdziałania ze Strażą Pożarną oraz wojskiem.

7. Na tę liczbę składa się – 15 lodołamaczy przejętych w 2015 roku od spółek Skarbu Państwa przez RZGW w Gdańsku, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu, 2 nowe lodołamacze Andrzej i Stanisław (RZGW Szczecin) oraz 3 lodołamacze będące wcześniej w posiadaniu RZGW Gdańsk.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE, CIEPŁOWNICZE I GAZOWE

KRAJOWY SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY

- Przewidywana w okresie zimowym nadwyżka mocy dostępnej dla Operatora Systemów Przesyłowych (OSP) pozwoli na pokrycie nieplanowych ubytków mocy (awarie, remonty bieżące) oraz na utrzymanie niezbędnej rezerwy.

Dane dotyczące planowanego bilansu mocy w poszczególnych miesiącach zimowych.

Wyszczególnienie	wg PKR*				
	XI 2017	XII 2017	I 2018	II 2018	III 2018
Krajowe zapotrzebowanie na moc	24 552	24 595	25 400	24 700	24 000
Wymagana przez OSP nadwyżka mocy	4 419	4 427	4 572	4 446	4 320
Nadwyżka mocy dostępna dla OSP	4 427	5 655	4 255	4 915	4 716
Niedobór (-) /nadwyżka (+) bilansowa	8	1 228	-317	469	396

*PKR – Plan Koordynacyjny Roczny

- Bilanse w I kwartale 2018 r. mogą ulec zmianie ze względu na trwający proces opracowywania planów PKR na lata 2018-2021.
- W styczniu 2018 r. nie są spełnione wymagania Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP) dotyczące nadwyżki mocy dostępnej dla Operatora Systemów Przesyłowych (OSP).

Wyznaczona nadwyżka mocy **nie uwzględnia możliwego w tym okresie importu handlowego** (aktualnie techniczne zdolności importowe wynoszą ok. 1500 MW) **oraz dostępnych dla OSP środków zaradczych** w postaci:

- wymuszonej pracy jednostek wytwórczych spoza dyspozycji centralnej;
- pracy z przeciążeniem jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych;
- usługi DSR⁸.

Wielkość mocy możliwej do uzyskania w ramach tych środków jest szacowana na ok. 300 MW.

1. Stan zapasów paliwa w elektrowniach

- Zapasy węgla kamiennego w elektrowniach posiadających jednostki wytwórcze centralnie dysponowane z reguły przewyższają wielkości wymagane przepisami.

8. Reakcja strony popytowej (ang. Demand Side Response) – kształtowanie krzywej obciążeń poprzez sterowanie obciążeniem, czyli zmniejszenie obciążenia lub przesunięcie obciążenia na okres poza szczytem.

- W niektórych elektrowniach pojawiły się utrudnienia z dostawą węgla kamiennego w stosunku do założeń handlowych.
- **W celu monitorowania i udroźnienia systemu transportu węgla do elektrowni oraz identyfikacji zagrożenia w przypadku ewentualnego ograniczenia dostaw paliwa, Prezes Rady Ministrów 17 października br. powołała zespół roboczy Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.** Dodatkowo zespół ma ustalić harmonogram działań eliminujących zagrożenia oraz przygotować rekomendacje dotyczące priorytetów w zakresie dostaw węgla kamiennego. Przewodniczącym zespołu został sekretarz stanu w Ministerstwie Energii, a zastępcą przewodniczącego podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa. Pozostałymi członkami są przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

2. Przesyłanie energii elektrycznej

- **Stan przygotowania Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) do sezonu zimowego 2017/2018 w obszarze dotyczącym linii i stacji elektroenergetycznych jest prawidłowy.**
- Stwierdzone w ramach oględzin planowych w 2017 r. usterki zagrażające pracy linii przesyłowych zostały usunięte. Dodatkową weryfikacją stanu linii elektroenergetycznych były oględziny doraźne. Obecnie, zgodnie z harmonogramem określonym w planie prac eksploatacyjnych na 2017 r., prowadzone są jesienne przeglądy linii. Stwierdzone nieprawidłowości będą eliminowane w trybie planowym lub awaryjnym, w zależności od ich znaczenia dla poprawnej pracy.
- Kompleksowe wycinki drzew i krzewów realizowane są w cyklach pięcioletnich zgodnie z zawieranymi umowami. W 2017 r. przewidziano wykonanie takich prac na 35 liniach. W pierwszej kolejności są usuwane drzewa stanowiące bezpośrednie zagrożenie dla bezpiecznej pracy linii. Obecnie jest realizowany cykl wycinek, który zakończy się w 2019 r. W przypadku linii nieobjętych wycinkami kompleksowymi stwierdzone zagrożenia lub ryzyka wystąpienia zagrożenia w ich prawidłowej pracy zostały wyeliminowane poprzez wycinki w trybie doraźnym.
- Planowe oględziny stacji są wykonywane systematycznie jednokrotnie na zmianę dla stacji ze stałą obsługą lub nie rzadziej niż jeden raz w miesiącu dla stacji bezobsługowych. Wszystkie zauważone nieprawidłowości są eliminowane w trybie planowym lub awaryjnym, w zależności od ich znaczenia dla poprawnej pracy stacji.
- Zainstalowane w stacjach agregaty prądotwórcze są uruchamiane nie rzadziej niż raz w miesiącu, w celu zapewnienia ciągłej dyspozycyjności. Ponadto raz w roku wykonywany jest przegląd serwisowy. Ilość paliwa w zbiornikach agregatów jest cyklicznie monitorowana i gwarantuje ich nieprzerwaną ośmiogodzinną pracę.
- OSP zawarły umowy z firmami wykonawczymi, gwarantujące niezwłoczną likwidację awarii na liniach oraz stacjach.
- Zapewnienie przejezdności dróg oraz drożności ciągów pieszych na stacjach w czasie opadów śniegu będzie realizowane przez personel Zespołów Eksploatacyjnych lub w ramach zawartych ustandaryzowanych umów na świadczenie usług utrzymania terenu stacyjnych obiektów elektroenergetycznych OPS. Umowy te gwarantują również odśnieżanie dachów w przypadku, gdy grubość warstwy śniegu przekroczy wartości dopuszczalne.
- OSP zawarły także umowy o świadczenie usług związanych z usuwaniem nadmiaru śniegu na obiektach Krajowej Dyspozycji Mocy (KDM) i Obszarowych Dyspozycji Mocy (ODM). Zobowiązują one wykonawców do usuwania zwisów lodowych, odśnieżania dróg i chodników oraz zwalczania pozostałych skutków zimy, w tym skuwania lodu, posypywanie

ciągów komunikacyjnych środkami zapobiegającymi oblodzeniom, odśnieżanie dachów itp. Odpowiednio do sytuacji, wykonawca umowy jest zobowiązany do świadczenia usług w okresie zimowym całodobowo we wszystkie dni tygodnia oraz święta.

- Okresowe kontrole budynków na stacjach elektroenergetycznych są przeprowadzane z częstotliwością i w zakresie zgodnym z wymaganiami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane. Potwierdzenia przeprowadzenia kontroli są odnotowywane w książkach obiektów budowlanych.

3. Dystrybucja energii elektrycznej

- Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD) zgodnie z przepisami ustawy Prawo energetyczne w zakresie przygotowania sieci, wykonują oględziny, przeglądy, prace modernizacyjne, remontowe, a także inwestycyjne.
- Sieć dystrybucyjna w sezonie zimowym 2017/2018 będzie pracowała w układzie normalnym zgodnie z opracowanym wcześniej planem, w którym m.in. zawarte są techniczne warunki pracy sieci zapewniające maksymalną pewność zasilania odbiorców przy zachowaniu aspektów ekonomicznej pracy urządzeń.
- Służby dyspozytorskie prowadzące ruch sieci elektroenergetycznej pełnią całodobowe dyżury. Dysponują zespołami pogotowia energetycznego, przeszkolonymi brygadami oraz doświadczoną kadrą inżyniersko-techniczną. Ponadto oddziały spółek zawarły z wojewodami oraz innymi spółkami dystrybucyjnymi i przesyłowymi porozumienia o wzajemnej wymianie informacji w przypadku wystąpienia masowych awarii sieciowych.
- Elementem znacząco poprawiającym efektywność pracy służb ruchowych są systemy teleteleinformatyczne (głównie dedykowane systemy SCADA oraz moduły wspierające organizację pracy i wymianę informacji, a także łączności). Zapewniają one bieżącą informację o stanie sieci oraz możliwość jej zdalnej rekonfiguracji, również w sposób automatyczny. Dla zapewnienia niezawodności i stabilnej pracy właściwe służby teleteleinformatyczne prowadzą ciągły nadzór i serwis systemów.
- W celu sprawnego usuwania skutków awarii rozległych i odbudowy sieci OSD bezpośrednio współpracują ze spółkami wykonawczymi funkcjonującymi w ramach koncernów, a także w sytuacjach zwiększonej awaryjności sieci dystrybucyjnej spowodowanych ekstremalnymi warunkami pogodowymi, z firmami zewnętrznymi, wykonującymi usługi o charakterze interwencyjnym przy usuwaniu skutków awarii sieci elektroenergetycznych, w tym również wycinek drzew.
- OSD dysponują agregatami prądotwórczymi różnej mocy wykorzystywanymi między innymi w sytuacjach szczególnych, do zasilania odbiorców w przypadku występowania długotrwałych przerw w dostawie energii elektrycznej, jak również do zasilania elektrycznej oświetlenia w trakcie pracy monterów w terenie. Liczba oraz moc tych agregatów zabezpieczała potrzeby spółek w sytuacjach niekatastrofalnych. W ostatnim czasie, zwłaszcza po doświadczeniach z coraz częściej występującymi wichurami, służby serwisowe są wyposażane w większą liczbę agregatów w celu utrzymania zasilania także w sytuacjach katastrofalnych.
- OSD posiadają dostateczną liczbę lekkich i ciężkich pojazdów, w tym samochody brygadowe z napędami na wszystkie osie, dźwigi, podnośniki, przygotowane i przystosowane do poruszania się w warunkach zimowych w trudnym terenie, umożliwiające prowadzenie prac eksploatacyjnych w trakcie usuwania skutków awarii w warunkach ekstremalnych.
- Brygady sieciowe wyposażone są w odpowiednią liczbę pił mechanicznych do wycinki powalonych drzew i gałęzi. OSD posiadają sukcesywnie uzupełniane zapasy materiałów technicznych utrzymywanych na poziomie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowa-

nia działalności operacyjnej i w przypadku awarii. Niektórzy operatorzy zawarli również umowy ramowe z dostawcami materiałów, zgodnie z którymi w przypadku zwiększonej liczby awarii, dostawcy zobowiązani są dostarczyć materiały do wskazanych magazynów zlokalizowanych na terenie działania poszczególnych spółek.

- Innowacją w pracach eksploatacyjnych jest wykorzystywanie – obecnie w niektórych spółkach, pozostałe są w fazie analizy celowości wdrożenia – śmigłowców i dronów do oceny stanu technicznego sieci (możliwość szybkiej lokalizacji uszkodzeń w sieci i przyspieszenie możliwości naprawy w przypadku awarii).
- Wśród działań technicznych i organizacyjnych podejmowanych przez poszczególne OSD, mających wpływ na właściwe przygotowanie do nadchodzącego sezonu zimowego, wymienić należy:
 - » uaktualnienie listy firm zewnętrznych gotowych do natychmiastowej współpracy z OSD w przypadkach wystąpienia awarii masowych;
 - » zaktualizowanie (zgodnie z obowiązującymi przepisami) planów ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na rok 2017/2018 w zakresie ograniczeń wynikających z zadziałania automatyki SCO, ograniczeń awaryjnych i tzw. deficytowych;
 - » opracowanie awaryjnych układów pracy sieci średniego napięcia dla stacji WN zasilanych liniami promieniowymi 110 kV;
 - » zakończenie długoterminowych prac na liniach 110 kV — modernizacje, przebudowy z uwagi na fakt, że sieć 110 kV pracuje w układzie pierścieniowym, każde prace powodujące wyłączenie jakiegokolwiek jej elementu zmniejszają bezpieczeństwo zasilania i dostaw energii elektrycznej do odbiorców. Dlatego też na okres zimowy wprowadzony jest normalny układ pracy sieci uzgodniony z operatorem sieci przesyłowej;
 - » oględziny linii 110 kV i wycinka w obszarach leśnych dla linii, gdzie występowały zwiększone ilości wyłączeń awaryjnych z powodu zadrzewienia, w szczególności linii promieniowych, gdzie każde wyłączenie skutkuje przerwą zasilania dla odbiorców;
 - » zakończenie prac związanych z długotrwałym wyłączeniem pól transformatorowych na stacjach WN/SN, gdzie zamontowane są dwa transformatory mocy, w celu zachowania pełnej rezerwy zasilania w przypadku awaryjnego wyłączenia jednego z nich;
 - » przeprowadzanie oględzin doraźnych (kontroli) newralgicznych punktów sieci elektroenergetycznych szczególnie narażonych na wystąpienia ekstremalnych warunków atmosferycznych;
 - » przygotowanie zastępczego/awaryjnego układu zasilania dla wybranych obszarów;
 - » stosowanie linii tymczasowych (serwisowych) SN, umożliwiających „obejście” uszkodzonego/wyłączonego odcinka linii podczas wystąpienia sytuacji awaryjnych, ale również remontowych i modernizacyjnych;
 - » realizacja zadań remontowych i modernizacyjnych po dokonanej ocenie stanu technicznego infrastruktury sieciowej.
- Trudnością wynikającą ze struktury sieci jest jej szczególne narażenia na ekstremalne warunki pogodowe⁹. W związku z faktem, iż – jak wynika z przeprowadzonych analiz – awarie sieci napowietrznej SN odpowiadają za ponad 80% wskaźnika SAIDI¹⁰, OSD realizują działania w zakresie sukcesywnej wymiany linii z przewodami bez osłon SN na linie z przewodami w osłonie lub linie kablowe¹¹.

9. Ponad 70% stanowi sieć napowietrzna.

10. Wskaźnik przeciętnego systemowego czasu trwania przerwy długiej i bardzo długiej, wyrażony w minutach na odbiorcę na rok, stanowiący sumę iloczynów czasu jej trwania i liczby odbiorców narażonych na skutki tej przerwy w ciągu roku podzieloną przez liczbę obsługiwanych odbiorców.

11. Linie w osłonie są to linie, gdzie izolacja przewodów wykonywana jest z usieciowanego polietylenu XLPE. Materiał ten zapewnia ochronę linii przed zakłóceniami spowodowanymi zetknięciem się przewodów lub zwarciami spo-

- Kluczową kwestią w przypadku awarii występujących w okresie jesienno-zimowym jest zapewnienie właściwego potencjału, a także organizacji pracy brygad awaryjnych i wpisanie ich działań w działania sztabów zarządzania kryzysowego na szczeblu lokalnych administracji. **Spółki OSD posiadają zaplecze techniczne zapewniające mobilną rezerwę w sytuacjach kryzysowych wywołanych warunkami pogodowymi, przygotowane są także plany na wypadek wystąpienia różnych zdarzeń zmniejszających bezpieczeństwo pracy sieci¹².**

4. Wytwórcy energii elektrycznej

- W elektrowniach i elektrociepłowniach zostały przeprowadzone przeglądy infrastruktury techniczno-organizacyjnej w zakresie właściwego zabezpieczenia i przygotowania do niezakłóconej pracy jednostek wytwórczych energii elektrycznej i ciepła, w tym m.in.:
 - » dokonano przeglądów instalacji bloków energetycznych pod kątem pracy w okresie zimowym;
 - » przygotowano organizację eksploatacji oraz utrzymania ruchu podstawowych i pomocniczych urządzeń do pracy w warunkach niskich temperatur;
 - » przeprowadzone są bieżące prace kontrolno-remontowe budynków i instalacji mające na celu przygotowanie ich do sezonu zimowego;
 - » dokonano przeglądu zadań realizowanych przez służby utrzymania ruchu, w tym dotyczących m.in.: rozładunku paliw, usuwania węgla spod taśm, ogrzewania i rozmrażania miejsc newralgicznych w budynkach elektrowni, obsługi zasobników węgla, dozowników, podajników, instalacji odpopielania, odżużlania, gospodarki wodnej, odsiarczania spalin i układu odwadniania i magazynowania gipsu, doszczelnienia obiektów (szklenie, naprawa dachów), zabezpieczenia pomiarów cieplnych i automatyki;
 - » zweryfikowano organizację odśnieżania dróg kołowych i kolejowych;
 - » zabezpieczono organizację remontów awaryjnych.
- W jednostkach z otwartym układem chłodzenia w których w poprzednich latach odnotowano problemy związane z niskim stanem wody w rzekach w skutek zatorów (m.in. Połaniec, Kozienice, Ostrołęka), podjęto działania zapobiegawcze, np. budowa progu stabilizującego na Wiśle w Kozienicach, co umożliwi podpiętrzenie wody i ograniczy ryzyko awaryjnego odstawiania bloków energetycznych.
- **W zdecydowanej większości przypadków elektrownie zgromadziły, z dużymi nadwyżkami, wymagane przepisami zapasy paliw, a ich uzupełnianie jest zabezpieczone umowami handlowymi.**

wodowanymi spadającymi gałęziami (obfity śnieg, oblodzenie). Linie kablowe są również zdecydowanie bardziej odporne na warunki atmosferyczne niż linie napowietrzne z liniami gołymi. Należy jednak mieć na uwadze, że wymiana linii bądź skablowanie są uwarunkowane możliwościami ekonomicznymi OSD. Siłą rzeczy, ze względu na występujące incydentalnie ekstremalne warunki atmosferyczne, podejmowane działania nie zawsze są w pełni wystarczające, a uwzględnienie wszystkich ekstremalnych warunków, pomijając możliwość ich przewidywania, byłoby nieuzasadnione ze względów ekonomicznych (także w konsekwencji przez odbiorców energii elektrycznej).

12. Obowiązujące w poszczególnych spółkach operatorskich procedury w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostawie energii elektrycznej (planowych albo awaryjnych) wynikają w szczególności z: planów ograniczeń deficytowych, w szczególności: planów ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej corocznie uzgadnianych z OSP i zatwierdzanych przez Prezesa URE, w tym działania automatyki SCO, Instrukcji Dyspozytorskiej Odbudowy Podsystemu ODM, Instrukcji współpracy eksploatacyjno-ruchowej oraz Instrukcji współdziałania służb ruchowych z podmiotami z terenu działania OSD, w tym wytwórcami energii elektrycznej, zasad wymiany informacji oraz współpracy ze sztabami zarządzania kryzysowego w sytuacjach awarii rozległych, zasad postępowania w sytuacji kryzysowej spowodowanej awariami masowymi.

- Postoje związane z remontami planowymi bloków wytwórczych są uzgodnione z OSP w ramach opracowywania Planów Koordynacyjnych Miesięcznych i Planów Koordynacyjnych Rocznych. Wykonywanie bieżących prac remontowych zabezpieczone jest stosownymi umowami serwisowymi. Spółki wytwórcze posiadają także odpowiednie procedury postępowania na wypadek zagrożenia kłękami żywiołowymi.

SEKTOR CIEPŁOWNICZY

- W odróżnieniu od systemu elektroenergetycznego oraz gazowego, **nie istnieje jeden krajowy system ciepłowniczy**, a w związku z tym nie ma krajowego operatora ciepłowniczego, który bilansowałby pracę całego systemu. **Cechą charakterystyczną systemów ciepłowniczych jest ich lokalny charakter** (są to głównie miasta posiadające lokalnych operatorów sieci ciepłowniczych). Najistotniejsze wskaźniki w ciepłownictwie przedstawiające stan przygotowania sektora do zimy to: stosunek mocy zainstalowanej do zamówionej, dyspozycyjność mocy oraz struktura zużycia paliw do produkcji i zgromadzone zapasy paliw przez wytwórców.
- **W kraju istnieje około 60-procentowa nadwyżka zainstalowanej mocy cieplnej w stosunku do mocy zamówionej.** Moc zamówiona jest ustalana przez odbiorców adekwatnie do największej mocy cieplnej, jaka może wystąpić w danym obiekcie w warunkach najniższej temperatury charakterystycznej dla strefy klimatycznej (norma PN-EN 128310), w której zlokalizowany jest obiekt. **Z uwagi na wielkość tej nadwyżki nie występuje niebezpieczeństwo braku dostępności mocy cieplnej, nawet przy ewentualnych bardzo niskich temperaturach podczas zimy 2017/2018.**
- Przedsiębiorstwa energetyczne poinformowały, że znaczna część planowanych remontów została już zakończona (pozostałe mają zostać zakończone najpóźniej do końca grudnia br.).
- **Istnieje pełne bezpieczeństwo zaopatrzenia w ciepło miast posiadających źródła węglowe¹³.** Prawie we wszystkich przypadkach zapas opału niezbędnego do produkcji ciepła jest zgodny z regulacjami art. 10a ustawy – Prawo energetyczne (w kilku wypadkach badane podmioty nie potwierdziły posiadania takiego stanu, wskazując na opóźnienia z winy dostawców).
- Systemy ciepłownicze, których głównym paliwem bloku energetycznego jest gaz (8%) podłączone są bezpośrednio do magistrali gazowej, a o ciągłości ich pracy decyduje dostępność gazu w systemie (na terenach bloków energetycznych nie występują magazyny gazu). Około 30% ciepłowni i elektrociepłowni spalających gaz podłączona jest do magistrali gazowej zasilanej lokalnym gazem zaazotowanym. W tych lokalizacjach – jak w przypadku węgla – nie występuje zagrożenie braku dostępności paliw w okresie zimowym. Jedynie tam, gdzie spalany jest gaz wysokometanowy, produkcja ciepła jest zależna od ciągłości dostaw. Zazwyczaj źródła te posiadają węglowe kotły szczytowe, które przy ewentualnym braku gazu w systemie częściowo mogą zastąpić źródła gazowe. Istotne jest, że nie ma możliwości przesyłu ewentualnie brakującej części energii cieplnej z innego systemu ciepłowniczego, który jest w stanie wyprodukować nadwyżkę (nie istnieje krajowy system ciepłowniczy).
- Zgodnie z art. 18 ustawy – Prawo energetyczne do zadań gmin należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło na jej obszarze. W przypadku ewentualnej konieczności

13. W związku z faktem, że polskie ciepłownictwo jest oparte głównie na węglu oraz ze względu na wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych.

ograniczenia dostaw energii cieplnej, organami uprawnionymi do kontroli ewentualnych ograniczeń są wojewodowie. W okresie od 1 września do 31 maja ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami w dostarczaniu ciepła podlegają odbiorcy pobierający ciepło na potrzeby gospodarstw domowych, szpitale, żłobki, przedszkola oraz inne obiekty użyteczności publicznej określone przez wojewodę. Ograniczenia w dostarczaniu ciepła do odbiorców mogą być stosowane do wielkości gwarantujących utrzymanie cyrkulacji czynnika grzewczego w sieci i instalacji ciepłowniczej, zapobiegającej zamarznięciu układu ciepłowniczego.

SEKTOR GAZU ZIEMNEGO

- Na 17 października 2017 r. stan napełnienia Podziemnych Magazynów Gazu Ziemnego (PMG) wyniósł 2 917,8 mln m³, co stanowi ok. 98% całkowitej pojemności. Zgodnie z planem proces zatłaczania instalacji magazynowych trwał do końca października 2017 r. Stan zatłoczenia magazynów będzie najwyższy w historii.
- Ilość gazu do odebrania z podziemnych magazynów przed uruchomieniem zapasu obowiązkowego przy pełnym stanie napełnienia wynosi 2 mld m³.
- Plan całkowitego wypełnienia podziemnych magazynów gazu nie jest zagrożony i przed rozpoczęciem szczytu zimowego będą dostępne maksymalne moce odbioru.
- Wielkość **zapasu obowiązkowego** ustalonego na rok 2017/2018 w decyzjach Prezesa URE na dzień 30 września br. wynosi 996,178 mln m³. Podmiotem zobowiązanym do utrzymania największego poziomu zapasów obowiązkowych jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Łączny wolumen zapasu obowiązkowego przypadający na ten podmiot to ok. 946 mln m³.
- Zgodnie z informacjami na 30 września br., do utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego zobowiązanych jest 17 podmiotów. Pięć samodzielnie utrzymuje zapasy w krajowych podziemnych magazynach gazu, 11 korzysta ze świadczonej przez PGNiG S.A. usługi biletowej, natomiast 3 z nich utrzymują zapasy obowiązkowe poza granicami RP.
- Zapas obowiązkowy na terytorium RP alokowany jest w następujących magazynach: Grupie Instalacji Magazynowych Kawerna (KPMG Kosakowo, KPMG Mogilno), Grupie Instalacji Magazynowych Sanok (PMG Husów, PMG Strachocina) oraz PMG Wierzchowice. Zapas obowiązkowy poza terytorium RP utrzymywany jest w magazynach na terytorium Niemiec (UGS Etzel ESE, UGS JEMGUM).
- Dostawy gazu ziemnego mogą odbywać się za pośrednictwem następujących wejść do polskiego systemu gazowego z kierunku:
 - » wschodniego (rosyjskiego): Drozdowicze (granica z Ukrainą) – 12 mln m³/dobę, Wysokoje (granica z Białorusią) – 15 mln m³/dobę, Tietierowka (Białoruś – zasilanie o charakterze lokalnym) – 0,6 mln m³/dobę, Punkt Wzajemnego Połączenia (fizyczne punkty wejścia we Włocławku i Lwówku) na polskim odcinku Gazociągu Jamał-Europa – 24,7 mln m³/dobę;
 - » zachodniego (niemieckiego): Grid Connection Point GAZ-SYSTEM/ONTRAS (fizyczne punkty wejścia: Gubin, Lasów) – 4,4 mln m³/dobę, Punkt Wzajemnego Połączenia (fizyczne punkty wejścia we Włocławku i Lwówku) na polskim odcinku Gazociągu Jamał-Europa – 16,8 mln m³/dobę;
 - » południowego (czeskiego): 2,5 mln m³/dobę (w okresie X-IV) – 0,4 mln m³/dobę (w okresie V-IX);
 - » z różnych kierunków i źródeł gazu: Terminal LNG w Świnoujściu – 13,7 mln m³/dobę.

- **Maksymalne przewidywane zapotrzebowanie na gaz oszacowane zostało przez Operatora Gazociągów Przesyłowych (OGP) Gaz-System S.A. na poziomie 80,7 mln m³/dobę.** Szczytowe zapotrzebowanie odbiorców na gaz ziemny w minionym sezonie zimowym wyniosło 72,1 mln m³/dobę (10 stycznia 2017 r.)¹⁴.
- Przeprowadzone przez OGP Gaz-System S.A. analizy w zakresie zdolności przesyłowych systemu, przy zapotrzebowaniu odbiorców na poziomie 80,5 mln m³/dobę, potwierdzają, że w przypadku dostępności wszystkich źródeł gazu system jest całkowicie zbilansowany. W warunkach bezawaryjnej pracy systemu gazu wysokometanowego nie przewiduje się zagrożeń w dostawach do odbiorców.
- Techniczne zdolności odbioru gazu wysokometanowego ze źródeł wynoszą ok. 125 mln m³/dobę przy założeniu pełnego wykorzystania zdolności technicznych na punktach wejścia na połączeniu z systemami państw sąsiadujących i Punkcie Wzajemnego Połączenia, Terminalu LNG w Świnoujściu oraz zdolności technicznych dla punktów wyjścia z podziemnych magazynów gazu. **Zdolności techniczne odbioru gazu ze źródeł na tle przewidywanego szczytowego zapotrzebowania odbiorców na gaz wskazują na nadwyżkę mocy.**
- System gazu zaazotowanego¹⁵ z uwagi na to, że pozyskiwany jest całkowicie ze złóż krajowych i dostarczany jest do odbiorców za pomocą odrębnych systemów, uznaje się za bezpieczny.

14. W 2016 r. roczne zużycie gazu ziemnego w Polsce wyniosło ok. 15 987,09 mln m³.

15. System gazu zaazotowanego zasilany jest gazem pochodzącym całkowicie ze złóż krajowych. Jest systemem w pełni autonomicznym i niepołączonym z systemem gazu wysokometanowego. Część gazu zaazotowanego, po poddaniu procesowi odazotowania, przekazywana jest do systemu gazu wysokometanowego za pośrednictwem dwóch odazotowni: Odazotowni Odolanów i Odazotowni Grodzisk. Na terytorium kraju istnieją dwa magazyny gazu zaazotowanego: PMG Daszewo o pojemności 30 mln m³ i PMG Bonikowo o pojemności 200 mln m³.

ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG, TORÓW KOLEJOWYCH, LOTNISK ORAZ PORTÓW

INFRASTRUKTURA DROGOWA

- Za utrzymanie drożności dróg krajowych odpowiada zarządca dróg krajowych – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), który w ramach przygotowania do ewentualnych zakłóceń w komunikacji spowodowanych zimowymi warunkami atmosferycznymi podjął następujące przedsięwzięcia:
 - » zaktualizowano standardy zimowego utrzymania dróg krajowych, dla których zarządcą jest GDDKiA;
 - » w ramach realizacji „Wytycznych zimowego utrzymania dróg” m.in. przygotowano sprzęt do zimowego utrzymania dróg i magazyny z materiałami do usuwania śliskości zimowej oraz planowane jest ustawienie zasłon przeciwnieźnych w wyznaczonych miejscach;
 - » opracowano mapy zimowego utrzymania dróg krajowych;
 - » zawarto stosowne umowy na realizację zadań związanych z zimowym utrzymaniem dróg krajowych, w tym również na dostawę materiałów i sprzętu;
 - » realizowany jest monitoring zagrożeń na całej sieci dróg krajowych.
- Realizacja zadań związanych z zimowym utrzymaniem dróg krajowych prowadzona będzie przez 16 oddziałów GDDKiA, natomiast bezpośredni nadzór nad działaniami na drogach należy do zadań rejonów. Zadania związane z zimowym utrzymaniem dróg realizowane będą przez wykonawców wyłonionych w drodze przetargów.
- Zbieranie i przekazywanie informacji o zagrożeniach na sieci dróg krajowych prowadzone będzie przez punkty informacji drogowej w centrali i 16 oddziałach GDDKiA. Punkty Informacji Drogowej funkcjonują w systemie całodobowym, gromadzą informacje o aktualnym stanie dróg, przejezdności i warunkach ruchu na sieci dróg zarządzanych przez GDDKiA. Informacje przekazywane są na bieżąco zainteresowanym podmiotom, umieszczane są również na stronie internetowej GDDKiA w zakładce „serwis dla kierowców”. W serwisie tym publikowane są też aktualne dane m.in. o utrudnieniach i bieżących warunkach przejazdu.
- **W przypadku skrajnie niekorzystnych i niestabilnych warunków atmosferycznych nastąpi uruchomienie struktur i procedur systemu zarządzania kryzysowego GDDKiA.**

INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

- Za zimowe utrzymanie infrastruktury kolejowej odpowiadają spółki Grupy PKP. **Przygotowania do tego okresu polegają na zabezpieczeniu obiektów i urządzeń infrastruktury kolejowej przed wpływem niekorzystnych warunków atmosferycznych, zagwarantowaniu personelu do robót zimowych, zapewnieniu sprawności maszyn i urządzeń odśnieżnych, usuwaniu drzew stwarzających zagrożenie dla sieci i torów oraz ustawianiu zasłon odśnieżnych¹⁶.** W związku z powyższym w PKP PLK S.A.:
 - » przygotowywany jest niezbędny sprzęt do odśnieżania torów i rozjazdów, urządzeń elektrycznego ogrzewania rozjazdów kolejowych, zasłon odśnieżnych oraz pociągów sieciowych;
 - » zapewniono pociągi sieciowe do usuwania usterek w sieci trakcyjnej;
 - » zabezpieczono własny personel wykonawczy oraz zawarto stosowne umowy z firmami zewnętrznymi w celu przywracania przejezdności linii kolejowych oraz zimowego utrzymania peronów, kładek oraz przejść dla pieszych;
 - » wytypowano zespoły do szybkiego usuwania usterek i awarii z nawierzchni i urządzeń sterowania ruchem kolejowym;
 - » dla złagodzenia skutków oblodzenia i oszronienia przewodów sieci trakcyjnej planuje się zabezpieczyć preparatem antyoblodzeniowym przewody jezdne na wybranych liniach kolejowych (działania prowadzone będą do 31 grudnia, a następnie w okresie od stycznia do lutego 2018 r.).
- Całodobowo działa Centrum Wsparcia Klienta (CWK) utworzone przez: PKP S.A., PKP Intercity S.A. oraz PKP PLK S.A., którego głównym zadaniem jest inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie zarządzania i organizacji wsparcia klientów Grupy PKP oraz usprawnienie związanego z tym przepływu informacji. CWK monitoruje bieżącą sytuację w pociągach i na dworcach oraz podejmuje działania w celu zminimalizowania skutków zdarzeń powodujących nagły spadek jakości świadczonych usług, takich jak: awarie w pociągu, awarie lokomotyw, awarie sieci trakcyjnej. CWK reaguje na sytuacje, które powodują opóźnienia pociągów powyżej 120 minut.
- W Biurze Bezpieczeństwa PKP S.A. całodobowo funkcjonuje Centrum Bezpieczeństwa Dworców Kolejowych (CBDK). Komórka ta monitoruje zagrożenia na dworcach kolejowych i innych nieruchomościach PKP S.A. (przyjmuje, przetwarza i przekazuje informacje o zdarzeniach zaistniałych w nieruchomościach PKP S.A. z terenu całej Polski). Pełni funkcję całodobowego punktu kontaktowego spółki PKP S.A. w systemie zarządzania kryzysowego.
- Decyzją Zarządu PKP S.A. (zarządca dworców kolejowych) w okresie od 15 grudnia każdego roku do 15 marca roku następnego, gdy prognozy meteorologiczne przewidują spadki temperatury poniżej -10°C , wszystkie dworce czynne całodobowo nie są zamykane na przerwę techniczną. W przypadkach, gdy prognozy meteorologiczne przewidują spadek temperatury poniżej -20°C istnieje możliwość udostępnienia podróżnym przez całą dobę innych wybranych dworców pod warunkiem zapewnienia ochrony dworca przez minimum jednego pracownika ochrony posiadającego legitymację kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej. Informacje o dostępności dworców znajdują się na stronie głównej serwisu internetowego PKP S.A. w zakładce „Dla pasażera”.
- W sytuacjach wyjątkowych spowodowanych zimowymi warunkami atmosferycznymi działania podejmowane będą w ramach kolejowego systemu zarządzania kryzysowego.

16. Zasady organizacji i realizacji prac zimowego utrzymania linii kolejowych określa „Instrukcja o zapewnieniu sprawności kolei w zimie Ir-17”.

System ten uruchamiany jest w celu zapewnienia współdziałania, zachowania spójności i ciągłości podejmowania decyzji oraz skutecznego przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym i zagrożeniom.

INFRASTRUKTURA LOTNICZA

- W ramach przygotowania do okresu zimowego **zarządcy portów lotniczych** podjęli następujące działania mające na celu zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa pasażerów w sytuacji zagrożeń związanych z okresem zimowym:
 - » przygotowano plany utrzymania odpowiedniej ilości stanów osobowych (w tym zatrudniono dodatkowo personel specjalistyczny do pracy w okresie zimowym) i sprzętu oraz środków na zabezpieczenie prac związanych z funkcjonowaniem lotnisk w okresie zimowym;
 - » zawarto umowy z firmami zewnętrznymi na dodatkowe zabezpieczenie funkcjonowania lotnisk w okresie zimowym (w przypadku braku wystarczających sił i środków).
- W celu zapewnienia bezpiecznego, ciągłego, płynnego i efektywnego działania urządzeń radiolokacyjnych zarządzanych przez **Polską Agencję Żeglugi Powietrznej** przygotowano niezbędne siły i środki do odśnieżania lub odladzania systemów antenowych ośrodków radiolokacyjnych, czujek i sensorów systemów meteorologicznych oraz dojazdów do systemów radionawigacyjnych.

TRANSPORT MORSKI

- Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie, zgodnie z zakresem odpowiedzialności terytorialnej, są w trakcie zawierania stosownych umów na lodołamanie. Ponadto ogłoszono wykaz portów, w których może być prowadzona akcja przeciwlodowa oraz wykaz portów przebazowania kutrów i łodzi rybackich.
- W przypadku wystąpienia utrudnień dla funkcjonowania portów, urzędy morskie będą publikowały informacje o zalodzeniach oraz o wprowadzonych ograniczeniach i organizacji ruchu na torach wodnych.
- Terenowa administracja morska we współpracy z organami właściwymi w sprawach gospodarowania wodami może przeprowadzić akcję przeciwlodową na wodach morskich. Obejmuje ona między innymi łamanie lodów, torowanie drogi statkom w portach morskich, na redach i kotwicowiskach portów, na torach wodnych prowadzących do portów. Ponadto będą organizowane konwoje statków w celu grupowego przeprowadzenia jednostek przez obszary zalodzenia. W przypadku wystąpienia sytuacji, w której statki nie będą mogły kontynuować podróży lub będą w stanie zagrożenia, zostanie udzielona pomoc interwencyjna.

BUDOWNICTWO

- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego wzorem lat ubiegłych publikuje za pośrednictwem strony internetowej urzędu informacje dotyczące obowiązków właścicieli i zarządców obiektów budowlanych wynikających z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2017, poz. 1332, z późn. zm.), w tym związanych z przygotowaniem do zimy.

ŁĄCZNOŚĆ

W celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług pocztowych w sytuacji zagrożeń związanych z okresem zimowym Poczta Polska podjęła następujące działania:

- przygotowano pojazdy oraz zwiększono liczbę samochodów rezerwowych, przygotowano do ewentualnego uruchomienia kursy doraźne, wdrożono monitoring pojazdów;
- opracowano awaryjne działania w zakresie utrzymania ciągłości logistyki oraz funkcjonowania sieci placówek pocztowych;
- w ramach rozwiązań awaryjnych przygotowano rezerwę kadrową z możliwością alokacji i delegowania pracowników w przypadku zwiększonej zachorowalności, wprowadzono możliwość ograniczeń w ruchu osobowym w placówkach.

W Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa w ramach funkcjonowania Zespołu Monitorowania Zagrożeń prowadzony jest monitoring oraz zapewniona jest bieżąca wymiana informacji w przypadku wystąpienia zagrożeń oraz zaistnienia sytuacji kryzysowych w działach administracji rządowej kierowanych przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa.

W celu przygotowania transportu do okresu zimowego 17 października br. przeprowadzono ćwiczenie zarządzania kryzysowego pk. „Zima 2017”. Przedsięwzięcie służyło sprawdzeniu funkcjonalności procedur reagowania kryzysowego w czasie wystąpienia zagrożeń oraz sytuacji kryzysowych, spowodowanych zimowymi warunkami pogodowymi na liniach kolejowych zarządzanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Uczestnikami ćwiczenia były komórki organizacyjne Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Urzędu Transportu Kolejowego, spółek Grupy PKP, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej oraz Portu Lotniczego w Warszawie.

REKOMENDACJE/DZIAŁANIA O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU

DYREKTOR RZĄDOWEGO CENTRUM BEZPIECZEŃSTWA

1. Wymiana informacji o poziomie zagrożenia i podejmowanych działaniach.
2. Koordynacja w zakresie utrzymania stałej współpracy i wymiany informacji podmiotów na poziomie centralnym i wojewódzkim odpowiedzialnych za reagowanie w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych poprzez organizowanie wideokonferencji.
3. Opublikowanie na stronie internetowej RCB wykazu miejsc i form udzielania pomocy osobom potrzebującym na obszarze poszczególnych województw.
4. Realizowanie współpracy z Krajowym Sztabem Ratownictwa w celu przekazywania za pośrednictwem CB-radia komunikatów i ostrzeżeń dla kierowców.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

1. Koordynacja działań podejmowanych przez wojewodów.
2. Zwrócenie się do wojewodów o możliwie wczesne reagowanie w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz skoordynowanie współpracy służb z jednostkami samorządowymi w zakresie udzielania pomocy osobom potrzebującym wsparcia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub braku dojazdu do miejscowości (ratownictwo, pomoc medyczna, dostarczanie żywności).
3. Nadzorowanie wykonywania przez podległe służby działań w zakresie monitorowania miejsc, w których mogą przebywać osoby zagrożone wychłodzeniem.

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

1. W okresie utrzymywania się mrozów wzmożenie działań prewencyjnych w zakresie kontrolowania miejsc przebywania osób zagrożonych zamarzeniem w celu udzielania im pomocy.
2. Prowadzenie działań informacyjnych wśród osób szczególnie narażonych na skutki warunków zimowych.
3. Utworzenie i aktualizowanie map przebywania osób bezdomnych.
4. Utrzymanie kontaktu i wymiana informacji o stanie przejezdności dróg z wojewódzkimi i powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, służbami ratowniczymi oraz właściwymi terytorialnie zarządcami dróg.

KOMENDANT GŁÓWNY PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Opracowanie wspólnie z przedstawicielami wojewodów zasad wykorzystania specjalistycznego sprzętu, będącego w dyspozycji zarządców dróg i innych instytucji, do wsparcia działań ratowniczych w zakresie dotarcia do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub przebywania w miejscach trudno dostępnych w warunkach zimowych.

KOMENDANT GŁÓWNY STRAŻY GRANICZNEJ

Udzielanie wsparcia przy prowadzonych działaniach ratowniczych, których celem jest dotarcie do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub przebywania w miejscach trudno dostępnych w warunkach zimowych (z wykorzystaniem samochodów terenowych, skuterów śnieżnych i quadów).

PREZES KRAJOWEGO ZARZĄDU GOSPODARKI WODNEJ

Przekazywanie do RCB informacji o rozwoju zjawisk lodowych na rzekach oraz postępach w prowadzeniu akcji lodołamania.

DYREKTOR INSTYTUTU METEOROLOGII I GOSPODARKI WODNEJ

1. Przekazywanie do instytucji zarządzania kryzysowego komunikatów dotyczących ostrzeżeń i prognoz.
2. Przekazywanie do RCB oceny sytuacji meteorologiczno-hydrologicznej w kraju.

DYREKTOR GENERALNEJ DYREKCJI DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD

Przekazywanie przez Punkt Informacji Drogowej GDDKiA do RCB, KG PSP, KGP, KG SG, Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych, WCZK, MSWiA, meldunków na temat aktualnej i prognozowanej sytuacji na drogach oraz doraźnych związanych z występującymi awariami.

WOJEWODOWIE

1. W przypadku wystąpienia zagrożenia zwołać Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i przekazać do RCB ustalenia z przebiegu posiedzenia.
2. Zapewnienie stałego przepływu informacji między jednostkami zarządzania kryzysowego szczebla wojewódzkiego i powiatowego.
3. Dokonanie przeglądów materiałów i sprzętów w magazynach przeciwpowodziowych.
4. Prowadzenie akcji informacyjnej mającej na celu przypominanie o obowiązku odśnieżania dachów obiektów wielkopowierzchniowych przez ich właścicieli i zarządców.
5. Utrzymanie kontaktu i wymiana informacji o stanie przejezdności dróg z powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, służbami ratowniczymi oraz właściwymi terytorialnie zarządcami dróg.
6. Koordynowanie działań administracji zespolonej w zakresie udzielania pomocy (np. patrole policyjne w miejscach przebywania bezdomnych, udzielanie pomocy osobom uwięzionym na nieprzejezdnych szlakach komunikacyjnych oraz na granicy państwa).
7. Publikowanie na stronie internetowej RSO ostrzeżeń i zaleceń dotyczących niebezpiecznych zjawisk hydrologiczno-meteorologicznych oraz utrudnień komunikacyjnych.

8. Aktualizowanie danych teleadresowych i sprawdzenie wymiany informacji ze służbami oraz operatorami systemu przesyłowego i dystrybucyjnego energii elektrycznej, ciepła, wody, gazu i łączności.

SAMORZĄDY

1. W okresie utrzymywania się niskich temperatur wzmożenie działań prewencyjnych w zakresie patrolowania miejsc przebywania osób zagrożonych zamarznięciem.
2. Kontrolowanie warunków bytowych osób objętych pomocą społeczną (niepełnosprawni, osoby niezaradne życiowo i ubogie).
3. W przypadku wystąpienia zagrożenia zwołanie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i przekazanie do WCZK ustaleń z jego przebiegu.
4. Zapewnienie przez powiatowe centra zarządzania kryzysowego całodobowego przepływu informacji do WCZK.
5. Informowanie ludności o możliwości pogorszenia się warunków pogodowych i niekorzystnych zdarzeniach związanych z okresem zimowym (awarie, utrudnienia drogowe) poprzez zamieszczanie informacji na witrynach internetowych urzędów, poszczególnych służb i straży oraz zarządców dróg.
6. Monitorowanie aktualnej i prognozowanej sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania intensywnych opadów śniegu, które mogą spowodować nieprzejezdność dróg. W przypadku niemożności utrzymania dróg w określonych standardach we własnym zakresie, zwrócenie się o wsparcie do wojewody.
7. Przygotowanie do uruchomienia alternatywnej komunikacji zbiorowej w sytuacji wystąpienia intensywnych opadów śniegu i długotrwałego utrzymywania się niskich temperatur.
8. Zapewnienie funkcjonowania placówek oświatowych w trudnych warunkach zimowych, w tym dowóz dzieci i młodzieży do szkół, ciepłe posiłki w trakcie zajęć lekcyjnych, zabezpieczenie w ciepło budynków szkolnych oraz internatów.
9. Egzekwowanie przez straże gminne obowiązku odśnieżania chodników i usuwania śniegu z dachów od właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości.
10. Zabezpieczenie miejsc ewakuacji, ciepłych napojów oraz pomocy medycznej dla podróżnych będących w stanie zagrożenia i oczekujących na tymczasowo nieprzejezdnych drogach.

**Raport został opracowany na podstawie materiałów
Centrum Operacyjno-Analitycznego RCB
oraz informacji przekazanych przez:**

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Ministerstwo Energii
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa
- Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy
- Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

ul. Rakowiecka 2A
00-993 Warszawa
e-mail: poczta@rcb.gov.pl